

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Využití výtvarných technik v přírodovědné zájmové činnosti

Vedoucí práce: Mgr. Irena Kovářová
Autor práce: Dagmar Blažková
Studijní obor: Pedagogika volného času
Ročník: IV.
Forma studia: prezenční

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne:

.....
Dagmar Blažková

Děkuji vedoucímu bakalářské práce mgr. Ireně Kovářové za metodické vedení práce,
cenné rady při zpracování a pozitivní náladu.

Obsah

ÚVOD.....	6
1 DŮM DĚTÍ A MLÁDEŽE V PRACHATICÍCH A NETOLICÍCH.....	8
1.1 NOVÝ ZÁJMOVÝ ÚTVAR.....	8
1.2 ČINNOST, POSLÁNÍ A HLAVNÍ ÚKOL (DDM PRACHATICE).....	9
1.3 ČINNOST, ZÁKLADNÍ INFORMACE A ZÁZEMÍ (DDM NETOLICE).....	10
2 CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	12
2.1 ZÁKLADNÍ A OBECNÉ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V DDM PRACHATICE.....	12
2.2 ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ.....	13
3 ZÁJMOVÁ ČINNOST JAKO SOUČÁST VÝCHOVY MIMO VYUČOVÁNÍ.....	15
3.1 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI PŘÍRODOVĚDNÉ.....	15
3.2 ZÁJMOVÉ ČINNOSTI ESTETICKO-VÝCHOVNÉ.....	16
3.2.1 Okruhy esteticko-výchovných činností.....	16
4 VČELKY.....	17
5 STRUKTURA SCHŮZKY ZÁJMOVÉHO ÚTVARU.....	18
5.1 ZAHÁJENÍ SCHŮZKY.....	18
5.2 VYTVOŘENÍ SPOLEČNÉ ATMOSFÉRY.....	19
5.3 MOTIVACE ČINNOSTI.....	19
5.4 VLASTNÍ ČINNOST.....	20
5.5 ZÁVĚR SCHŮZKY.....	21
6 PLÁN ČINNOSTI, POPIS ČINNOSTI.....	22
6.1 ŘÍJEN.....	22
6.1.1 Seznamujeme se.....	22

6.1.2 50 nápadů pro děti k záchraně Země.....	26
6.1.3 Reflexe Říjen.....	29
6.2 LISTOPAD.....	30
6.2.1 Listy, stromy!.....	30
6.2.2 Reflexe Listopad.....	32
6.3 PROSINEC.....	33
6.3.1 Poznáváme nového kamaráda.....	33
6.3.2 Reflexe Prosinec.....	35
6.4 LEDEN.....	36
6.4.1 Poznej své tělo!.....	36
6.4.2 Reflexe Leden.....	38
6.5 ÚNOR.....	39
6.5.1 Zvířátkové pexeso.....	39
6.5.2 Reflexe Únor.....	41
ZÁVĚR.....	43
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	45
SEZNAM PŘÍLOH.....	46
PŘÍLOHY.....	47
ABSTRAKT.....	50
ABSTRACT.....	51

Úvod

Mým tématem, které jsem si sama zvolila, je využití výtvarných technik v zájmové přírodovědné činnosti. Vybrala jsem si ho proto, protože mě před dvěma lety oslovilo vedení Domu dětí a mládeže v Prachaticích, se sídlem v Netolicích, abych vytvořila nějaký nový zájmový útvar, který chybí v jejich nabídce zájmových činností, a také proto, že studuji obor pedagogika volného času a toto téma je mi velmi blízké. Vzhledem k tomu, že jsem již odmala měla velmi kladný vztah k přírodě a výtvarné činnosti, tak bylo celkem jasné, že bych chtěla tyto dvě věci spojit v jeden zájmový útvar, a tak doplnit bohatou nabídku netolického Domu dětí a mládeže. Nejdříve jsem váhala, zda je to vůbec možné, ale začalo mě napadat spoustu různých návrhů, jak by mohl takový kroužek vypadat. Po domluvě s vedením, které mi podalo vstřícnou ruku a nápad ocenilo, se pomalu začaly rýsovat první krůčky k otevření kroužku.

Mým cílem je pokusit se využít výtvarné techniky k poznávání přírody, samozřejmě, že náplní kroužku nebude jen výtvarná tvorba, spíše se snažím o poznání přírody skrze výtvarné techniky.

Nejprve bych se ráda ve své práci zaměřila na středisko volného času, kde působím jako pedagog volného času, kde bych ráda přiblížila jeho činnost. Dále pak na vznik samotného zájmového útvaru a jeho činnost, náplň hodin, základní cíle zájmového vzdělávání, strukturu zájmového útvaru, klíčové kompetence. Pokusím se přiblížit hodinu z každého měsíce, která byla pro mě a pro děti nejpřínosnější, jak vznikala její příprava, jaký cíl má tato hodina a jaké cíle mají všechny hodiny, kam bych chtěla děti na konci školního roku dovést. Přála bych si zachytit pocity dětí, co si odnesly z hodiny a zjistit, zda jim hodina v něčem pomohla, a tak se i inspirovat pro další hodiny. Pokud by se mi tento zájmový útvar podařilo rozšířit i do jiných středisek volného času, byla bych velmi ráda, protože si myslím, že toto spojení je zajímavé a pro děti přínosné.

Ptala jsem se vedení Domu dětí a mládeže, zda neví o některém zařízení, kde by takový zájmový útvar byl, a prý jsme v Prachatickém okrese zatím zřejmě jediní.

Pokoušela jsem se prohledat internet a také jsem žádný podobný nenašla. Přesto se samozřejmě nevyklučuje, že by podobný neexistoval. Ale těší mě, že v okolí žádný podobný není a já mohu být první, kdo se tento zájmový útvar snaží dostat do standardní nabídky Domu dětí a mládeže v Netolicích. Mým cílem je, aby děti, které navštěvují kroužek „Včelky“, trávily svůj volný čas smysluplnou činností, která je bude bavit a zajímat.

1 Dům dětí a mládeže v Prachaticích a Netolicích

V této kapitole se pokusím přiblížit středisko volného času Dům dětí a mládeže v Prachaticích a Netolicích. Pracuji jako pedagog volného času v Domě dětí a mládeže v Netolicích, což je pobočka toho prachatického, takže poslání a hlavní úkol jsou pro všechna střediska, které spadají pod Dům dětí a mládeže v Prachaticích stejná. Další střediska, která spadají dále pod vedení prachatického Domu dětí a mládeže Prachatic, jsou podrobněji vypsány v další kapitole.

„Středisky pro volný čas dětí a mládeže jsou domy dětí a mládeže a stanice zájmových činností, dále DDM, jsou zřizovány jako jedna z možných forem středisek pro volný čas dětí a mládeže. Jejich posláním je naplňovat rekreační a výchovně-vzdělávací funkci širokou zájmovou působností.”¹

1.1 Nový zájmový útvar

Dříve než se zaměřím na tato střediska, chtěla bych pár slovy přiblížit zájmovou činnost přírodovědnou, kterou jsem si zvolila jako téma své práce. Spojení přírodovědné a esteticko výchovné činnosti mě samozřejmě nenapadlo náhodu. V úvodu se zmiňuji o doplnění nabídky DDM Netolice, která je již velmi bohatá. Přesto chyběla přírodovědná část, kterou jsem se rozhodla využít k otevření nového kroužku. Nejsem vzdělaná v přírodovědné oblasti, přesto se o přírodu zajímám, na základní škole jsem navštěvovala přírodovědná praktika, ze kterých také částečně čerpám a беру inspiraci. Přírodovědná činnost je samozřejmě zajímavá, přesto jsem se rozhodla o spojení, nebo spíše o využití výtvarných technik k poznávání přírody. Protože kroužek, který nese název „Včelky” je přístupný dětem od pěti let, nebylo lehké vymyslet, jakým způsobem budu pracovat s takhle malými dětmi, proto mi přišlo zajímavé a praktické, využít výtvarné techniky právě v kombinaci s přírodovědnou zájmovou činností. Myslím, že je to pro ně srozumitelné a zábavné, také si více pamatují, pokud si vše vyzkouší na vlastní kůži. Protože Netolice jsou maloměsto, není nikdy daleko les, louka, pole,

¹HÁJEK.,PÁVKOVÁ.,HOFBAUER., *Pedagogika volného času 3.aktulizované vydání*, s. 121.

rybník či potok, kam mohu s dětmi zavítat na malý přírodovědný průzkumný výlet. Což považuji za velké plus, proto myslím, že tento kroužek je vhodný zařadit do standardní nabídky DDM Netolice.

1.2 Činnost, poslání a hlavní úkol (DDM Prachatice)

Navazuje na činnost domů dětí a mládeže okresu Prachatice. Je to školské zařízení nabízející služby v oblasti zájmového vzdělávání pro širokou veřejnost. Zřizovatelem příspěvkové organizace správní subjektivitou je Jihočeský kraj. Svou činností naplňuje zájmy dětí, mládeže i dospělých ve všech městech, kde má svá pracoviště. Aktivitu zajišťuje odborný a pedagogicky připravený tým.²

Svou činnost realizuje ve městech Prachatice, Netolice, Volary, Vimperk. Dále působí v pravidelné zájmové činnosti např. ve Lhenicích, Čkyni, Stožci, Zbytinách, Husinci. Zařízení je otevřené od pondělí do neděle od rána do večera. Zaměřují se na pravidelnou činnost v zájmových útvarech, příležitostnou činnost, prázdninovou a spontánní činnost. Pracoviště Prachatice je garantem okresních a krajských soutěží MŠMT ČR. Spolupracuje se školami, NNO, medii, organizacemi i jinými subjekty. Snaží se reprezentovat ve městech, kraji i v republice. Dbají na vzdělávání a sebevzdělávání pracovníků.³

V této práci se zaměřím na pravidelnou zájmovou činnost.

Hlavní úkol a poslání:

- Získání stabilního a kvalitního postavení ve všech městech našeho působení v oblasti volného času
- Kvalitní nabídka aktivit ve všech oblastech zájmového vzdělávání
- Rozšíření spolupráce na další organizace pracující s dětmi a mládeží v oblasti volného času, ve městech naší působnosti

²Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, *O nás*. Dostupné na WWW:<<http://www.ddm-prachatice.cz/ddm-prachatice-o-nas>>

³Tamtéž.

- Navázání kvalitních a korektních vztahů s představiteli a zástupci měst v naší působnosti
- Zabezpečení a podpora dalšího vzdělávání pedagogů volného času a všech dobrovolníků pracujících v oblasti zájmového vzdělávání.⁴

Posláním je zabezpečit kvalitní a smysluplné využití volného času dětí, mládeže a dospělých. Naučit je orientovat se v široké nabídce volno-časových aktivit a předcházet tak působení negativních vlivů na jejich vývoj.⁵

DDM nabízí spoustu zajímavých činností v různých oblastech např. dramatické, hudební, jazykové, přírodovědné, pro dospělé, rodiče s dětmi, sportovní, taneční, technické, tvořivé, výtvarné, vzdělávací, zábava a hry.

1.3 Činnost, základní informace a zázemí (DDM Netolice)

Dům dětí a mládeže leží na okraji města Netolice. V jedné ulici sousedí s Mateřskou Školou, Základní uměleckou Aloise Sarauera a v blízkosti se nachází i hlavní budova Základní školy Netolice. Dům dětí a mládeže byl postaven v roce 1968 v akci Z z dřevotřískových desek tzv. okál. Jeho životnost byla určena na dobu max. 30 let. DDM stojí dodnes, i když se projevuje jeho stáří.⁶

V budově je 12 místností: 2 kanceláře, 7 kluboven, 1 sál, 2 sklady + sociální zázemí a kotelna. Na zahradě DDM je vybudováno dětské hřiště s houpačkami, skluzavkou a volně přístupné jsou i nově zrekonstruované pingpongové stoly. V jednotlivých dnech mají zájmové kroužky pro činnost každý svoji klubovnu. Nejvyužívanější je sál, kde se pořádají různé akce DDM, ZŠ, ale i ostatních institucí,

⁴Tamtéž.

⁵Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, *O nás*. Dostupné na WWW:<<http://www.ddm-prachatice.cz/ddm-netolice-o-nas>>

⁶Tamtéž.

které požádají o zapůjčení sálu. DDM působí i v Základní škole ve Lhenicích, kde vedou kroužky hlavně pedagogové ze školy.⁷

Ve školním roce nabízí DDM v rámci pravidelné zájmové činnosti kolem 30 kroužků, které zajišťují dva interní zaměstnanci několik externích pracovníků, mezi které patřím i já. Dále DDM pořádá nejrůznější akce, kurzy, besedy a výukové programy. O prázdninách zajišťuje příměstské a pobytové tábory, kterých se účastním jako oddílová vedoucí a jednou jsem se stala i hlavní vedoucí tábora. Využila jsem nabídku kurzu pro hlavního vedoucího tábora od NIDM, a tak získala certifikát hlavního vedoucího tábora.⁸

DDM nabízí také mnoho kroužků v těchto oblastech: jazykové, pro dospělé, pro předškolní děti, přírodovědné, rodiče s dětmi, sportovní, taneční, tvořivé, výtvarné, vzdělávací. Mezi přírodovědné kroužky patří Rybářský kroužek. A již druhým rokem nový kroužek Včelky.

Jako malá jsem na tyto zájmové útvary navštěvovala pravidelně každý školní rok, již od první třídy. Vzhledem k tomu, že nabídka neobsahovala ještě útvary pro předškolní děti a nyní je tato mezera doplněna, tak jsem velmi ráda, že se tento nedostatek vyřešil. Jsem přesvědčena, že pokud se dítě zúčastňuje takovýchto zájmových útvarů pro nejmenší, je potom jeho zapojení do školního kolektivu mnohem snazší. Dalším pozitivem je, že děti mají naučenou strukturu zájmového útvaru, což jim pak usnadňuje přechod z mateřské školy do školy základní, jsou zvyklé na hodinový režim, který je pak ve škole.

⁷Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, *O nás*. Dostupné na WWW: <<http://www.ddm-prachatice.cz/ddm-netolice-o-nas>>

⁸Tamtéž.

2 Cíle zájmového vzdělávání

„Základní cíle zájmového vzdělávání vycházejí z právních dokumentů v oblasti vzdělávání schválených EU (např. Lisabonský dokument), Českou republikou (např. Bílá kniha, Zákon 561/2001 Sb. Školský zákon, Národní program vzdělávání – zpracování MŠMT ČR), Jihočeským krajem (např. Koncepce dalšího rozvoje zájmového vzdělávání v Jihočeském kraji) a dalších dokumentů zabývajících se vzděláváním a výchovou dětí, žáků, studentů a dospělých (např. Zdraví 21, Závěry z konferencí a seminářů.“⁹

Abych mohla vést zájmový útvar, tak musím znát základní a obecné cíle zájmového vzdělávání v DDM Prachatice. Myslím, že je dobré mít obecný přehled o zařízení, ve kterém pracujete, abyste tak mohli lépe porozumět zásadám a myšlenkám, kterými se zařízení řídí a inspiruje.

2.1 Základní a obecné cíle zájmového vzdělávání v DDM Prachatice

1. Základní cíle DDM Prachatice

- hledání nových trendů v oblasti zájmového vzdělávání a jejich zařazení do nabídky DDM
- vyhledávání odborně a pedagogicky vzdělaných vedoucích (PVČ), zabezpečování jejich dalšího vzdělávání
- hledat, vytvářet a zabezpečit kvalitní podmínky a zázemí pro zájmové vzdělávání
- vyhledávání a podávání projektů, grantů pro zabezpečení zájmového vzdělávání
- organizace okresních (popř. okrskových) kol soutěží a přehlídek vyhlašovaných MŠMT
- organizování a účast na dalších soutěžích a přehlídkách

⁹Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, O nás. Dostupné na WWW: <<http://www.ddm-prachatice.cz/uploads/pdf/svp.pdf>>

- činnostmi zájmových útvarů ovlivňovat co největší počet dětí, mládeže a dospělých.¹⁰

2. Obecné cíle zájmového vzdělávání:

Sledují zejména:

- další rozvoj osobnosti člověka, jeho poznávací, sociální, mravní a duchovní hodnoty
- napomáhání získání všeobecného a odborného vzdělávání, pochopení a uplatňování zásady demokracie, právního státu, lidských práv a svobod a společně s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti, respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě člověka
- poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, chápání a osvojování zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním i mezinárodním měřítku
- získávání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně, vycházející ze zásady trvale udržitelného rozvoje, bezpečnosti a ochrany zdraví.¹¹

2.2 Rozvoj klíčových kompetencí

Při rozvoji těchto klíčových kompetencí pedagogové volného času a odborně pedagogicky vzdělaní vedoucí rozvíjí získané a získávané v předškolním, základním,

¹⁰Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, *O nás*. Dostupné na WWW: <<http://www.ddm-prachatice.cz/uploads/pdf/svp.pdf>>

¹¹Tamtéž.

gymnaziálním a odborném vzdělávání. V jednotlivých oblastech zájmového vzdělávání staví na těchto klíčových kompetencích, které pak dále podporují a rozvíjí.¹²

Základní klíčové kompetence získávané v zájmovém vzdělávání:

- získávat základní orientace v možnostech smysluplného trávení volného času
- naučit se umět si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic
- rozvíjet své zájmy v organizovaných skupinách i v individuálních činnostech
- hodnotit sociální chování související se zdravím, spotřebou a prostředím, umět říci „ne“ nevhodným nabídkám na využití volného času
- projevovat solidaritu a vnímat politický a ekonomický kontext v zájmových činnostech (charita)
- poslouchat a brát v úvahu názory jiných, řešit konflikty, posuzovat a hodnotit
- být flexibilní, houžvnatý a zodpovědný za své chování.¹³

¹²Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273, *O nás*. Dostupné na WWW: <<http://www.ddm-prachatice.cz/uploads/pdf/svp.pdf>

¹³Tamtéž.

3 Zájmové činnosti jako součást výchovy mimo vyučování

V této kapitole bych se ráda zaměřila na přiblížení zájmové činnosti přírodovědné a esteticko-výchovné. K přiblížení tématu použiji knihu od **Hájka, Pávkové a Hofbauera** *Pedagogika volného času* 3. aktualizované vydání. Tato kniha a kapitola popisují zájmovou činnost, která se přímo dotýká mé práce a slouží mi jako taková předloha, které se samozřejmě nedržím striktně.

3.1 Zájmové činnosti přírodovědné

„Vedou k prohlubování vědomostí o dění v přírodě, pěstují vztah k její ochraně. Rozvíjejí zájem o pěstitelství a chovatelství. Spontánního zájmu dětí o živou a neživou přírodu i citovému vztahu ke všemu živému lze využít k formování pocitu morální odpovědnosti za ochranu přírody a k vytváření správných postojů k životním hodnotám.“¹⁴

V mém kroužku je hlavním tématem příroda. Snažím se jí dětem nejen přiblížit pomocí výtvarných technik, ale také přímým poznáváním, tím myslím, inspirativní vycházky do přírody a sbírání přírodovědného materiálu, který se pak pokoušíme využít při výtvarné činnosti. Tak děti poznávají přírodu a pomocí výtvarných technik se s ní sbližují více. Seznamují se s jejími vlastnostmi a také s teorií, kterou se snažím jim vždy k tomu předat. Myslím, že je důležité, aby děti věděly, že nemalují pouze pampelišku, ale smetánku lékařskou, která je podle svého názvu, který napovídá vhodná k lékařským účelům.

Náplní zájmových činností v přírodovědné oblasti, by měly být poznatky o živočiších, rostlinách a neživé přírodě, dále také, jak se o ně případně starat. Nejčastější by mělo být pozorování přírody na vycházkách. Vzhledem k tomu, že se snažím, aby kroužek nebyl pouze přírodovědný, ale využíval výtvarné techniky

¹⁴HÁJEK.,PÁVKOVÁ.,HOFBAUER., *Pedagogika volného času* 3.aktulizované vydání, s. 95.

k poznávání přírody, jsou vycházky a pozorování nedílnou součástí, přesto se snažíme využívat i jiných metod. Děti mladšího školního věku se zajímají hlavně o zvířata jako taková, přesto si myslím, že je vhodné, zaměřovat zájem na způsob jejich života a význam v životě a význam pro planetu.¹⁵

3.2 Zájmové činnosti esteticko výchovné

„Utvářejí a formují estetické vztahy dětí k přírodě, společnosti a jejím materiálním a kulturním hodnotám. Činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního, dramatického, a hudebně-pohybového projevu, na kulturním chování a výchovu vkusu, rozvoj tvořivosti.“¹⁶

3.2.1 Okruhy esteticko-výchovných zájmových činností

- výtvarné osvojování skutečnosti, využití výtvarných technik (malba, kresba, grafické techniky)
- práce s výtvarnými prostředky spojená s experimentováním (hry s barvou, dekorativní práce)
- poznávání a chápání výtvarného umění (návštěvy výstav, práce s literaturou)
- aplikace estetických a dalších požadavků na životní prostředí, kultura chování¹⁷

¹⁵HÁJEK.,PÁVKOVÁ.,HOFBAUER., *Pedagogika volného času 3.aktulizované vydání*, s. 95.

¹⁶Tamtéž, s. 96.

¹⁷Tamtéž, s. 96.

4 Včelky

„Včelky”, je název zájmového útvaru, který funguje pod mým vedením již druhým rokem. Tento zájmový útvar je tématem mé práce. Budu se snažit přiblížit fungování tohoto kroužku, strukturu, cíle činností, obsah zájmového útvaru, zhodnocení a dosažení cílů. Dále bych se chtěla zaměřit na témata, která ovlivňují činnost kroužku. Snažím se, aby témata byla smysluplná a nějakým způsobem propojená, ačkoli chci, aby byly hodiny různorodé. Snad se mi to podaří. Je to jeden z cílů tohoto kroužku.

V loňském roce navštěvovalo kroužek 10 dětí ve věku od 5 do 8 let. Tento první rok jsem snažila zjistit, co děti nejvíce zajímá, což pro mě bylo inspirací pro další školní rok. Mnoho jsem se za ten první rok naučila. Mezi hlavní patří schopnost improvizace, protože ne vždy přišly všechny děti a já měla připraven program, který počítal se všemi dětmi. Nakonec se vždy podařilo to nějak vymyslet a prostě zaimprovizovat, což mohlo být ve výsledku i lepší řešení.

Nyní kroužek Včelky navštěvuje 6 dětí (2 pětileté, 2 sedmileté a 2 devítileté). Kroužek je otevřen i pro předškolní děti, což s sebou sice nese některé komplikace, hlavně čtení a psaní, ale snažím se program připravovat tak, aby se ho mohly zúčastnit všechny děti. Velkým plusem je, že jedno z předškolních dětí umí číst, takže je to o trochu méně komplikované. Včelky trvají hodinu a půl, což se osvědčilo jako vhodný časový úsek, děti nejsou přetažené a za hodinu sice lze nějakou činnost začít, ale pokud jdeme ven, je to velmi málo času, proto jsem zvolila hodinu a půl jako optimální.

5 Struktura schůzky zájmového útvaru

„Struktura činností zájmového útvaru má přes žánrovou nesourodost, obsah, věk členů, místo konání a mnoho dalších činitelů některé společné jmenovatele, které vycházejí z obecných pedagogických zásad i zásad pedagogiky volného času.”¹⁸

5.1 Zahájení schůzky

Dříve než probíhá zahájení schůzky a schůzka samotná, se s dětmi pozdravím na takzvaných „*hruškách*“, kde zjistím, zda jsou již všechny děti přítomny, zatím bez zapisování do deníku a sdělím jim, kde se sejdeme. S dětmi se scházíme vždy v nějaké z kluboven, která je nejvhodnější k připravenému programu, nebo pak jdeme ven. Ale začátek hodiny je vždy v klubovně, hlavně kvůli zjištění počtu přítomných a zapsání do deníku.

Schůzka začíná každé pondělí ve 13 hodin. Čas začátku schůzky je přizpůsoben všem dětem, aby se ho mohly zúčastnit již od začátku hodiny. Děti mohou docházet do zájmového útvaru individuálně, přesto se snažím rodičům i dětem vysvětlit, že pokud přijdou později, může se stát, že tam nebudeme, protože součástí zájmového útvaru jsou i tématické vycházky nejen do přírody.

„ Zjištění prezence bude pravděpodobně mnoha vedoucím připomínat začátek školního vyučování. Tohoto momentu se bát nemusíme, děti jsou na něj zvyklé ze školy. Do činnosti přináší určité soustředění a uklidnění.”¹⁹

Pokud se stane, že na Včelky přijdou dvě děti, což je v období chřipek pravděpodobné, snažím se přizpůsobit program zájmového útvaru. Na začátku školního roku jsem se s rodiči domluvila, ať mi zavolají nebo pošlou textovou zprávu, pokud se jejich dítě nebude moci zúčastnit kroužku. Někdy se stane, že zapomenou a proto není

¹⁸HÁJEK.,PÁVKOVÁ.,HOFBAUER., *Pedagogika volného času 3.aktulizované vydání*, s. 100.

¹⁹Tamtéž. s.100.

nikdy jisté, kolik dětí se zúčastní, proto již při zjišťování prezence, přemýšlím, zda naplánovaný program je reálný v daném počtu.

5.2 Vytvoření společné atmosféry

Společná atmosféra a její vytvoření si myslím, je takovým základním pilířem pro příjemně strávený volný čas v zájmovém útvaru. *„Děti přicházejí s různými předchozími zážitky, mohou být unavené nebo nesoustředěné a roztěkané. Podle převažující nálady volí vedoucí činnost k navození společné pracovní atmosféry.“*²⁰

Abych předcházela negativním vlivům, které by pak mohly narušovat hodinu, s dětmi pomocí rozhovoru probereme jaký byl den, jak byl náročný apod. Podle zjištěných informací s dětmi začnu připravený program nebo volím krátkou relaxaci, která se mi v minulém školním roce osvědčila. Děti nabraly novou energii a pracovalo se nám lépe. Proto jsem se rozhodla tuto metodu využít i v letošním roce. Někdy se stane, že i děti se samy dopředu ptají, zda si budou moci chvíli odpočinout, což mě samozřejmě velice těší.

Pokud není relaxace nutná, tak jsem zjistila, že děti v této skupině rády zpívají, proto občas, když nerelaxujeme, tak si děti zpívají. Zhruba 2 až 3 písničky, většinou to jsou aktuální písničky z hudební výchovy ve škole nebo ze školky. Tímto už se dostáváme k motivaci samotné činnosti.

5.3 Motivace činnosti

*„V některých případech splyne se sjednocováním atmosféry, nikdy by však neměla chybět. Dítě potřebuje vědět, proč má činnost vykonávat. Je na vedoucím, aby volil motivační prvky přiměřené věku účastníků, zájmové činnosti i momentálním místním podmínkám, zda v motivaci bude převažovat citová nebo rozumová složka.“*²¹

²⁰Srov. HÁJEK.,PÁVKOVÁ.,HOFBAUER., *Pedagogika volného času 3.aktulizované vydání*, s. 100.

²¹Tamtéž, s. 101.

Motivace činnosti je samozřejmě nedílnou součástí, kterou se snažím nikdy nevynechat. Samozřejmě vždy záleží na tom, co bude na programu, jakou činnost si pro děti zvolím. Chtěla bych, aby moje hodiny byly pestré, poučné, zábavné a tak trochu neobvyklé. Neobvyklými hodinami myslím to, aby činnosti, které jsou a budou, byli něčím výjimečné, hlavně tím, že na spojení výtvarné a přírodovědné činnosti je něco nového pro netolický domeček. Motivuji děti nejen k tomu, aby z hodiny něco odnesly, ale také aby si ji užily. Pochavala patří k mým oblíbeným motivačním prostředkům, přináší dětem i mě pocit potřebnosti a spokojenosti. Pokud dětem slíbím, že si budou moci odnést výrobek domů, pracují mnohem pilněji a svědomitěji.

5.4 Vlastní činnost

„Vedoucí by neměl improvizovat, měl by mít stanovené zadání, rozmyšlený metodický postup a připravené pomůcky. Během schůzky činnost řídí, koriguje a podněcuje, dbá na bezpečnost práce. Tvořivá pracovní atmosféra může být nezasvěceným posuzována jako nadměrně hlučná až s nekázní.“²²

Při schůzce se s dětmi obvykle zapojuji do činnosti, kterou jsem jim připravila. Samy děti mi několikrát řekly, že jsou rády, že jim pomáhám a sama něco tvořím. Vidí, že i mě činnost baví a i já sama, pak lépe ocením, zda byl program dobře sestaven. Vlastní zkušenost je velmi přínosná. Tak se můžu poučit z chyb a příště být lépe připravená. Při prvních hodinách jsem nadměrný hluk považovala opravdu za nekázeň, když jsem pak dětem pomáhala s nějakým projektem, tak mi došlo, že nejde o nekázeň, ač samozřejmě to se nevyklučuje, ale o jakési tvůrčí nasazení. Vzpomínky na základní školu a na výtvarnou výchovu mě v tom utvrdily. Přesto si musím dávat pozor na tyto projevy a snažit se je odlišit od nekázně a zdravého tvůrčího nasazení, neboť hranice mezi těmito dvěma atmosférami je velice tenká.

²²Tamtéž, s. 101.

5.5 Závěr schůzky

Před koncem schůzky oznámím, že je čas končit a začít uklízet, neboť tato část je nedílnou součástí hodiny. Když je vše uklizeno máme vždy čas popovídat si, předvést, co jsme společně nebo samostatně vytvořili. Některé publikace se zmiňují o tom, že bychom dětem měli sdělit, co se bude dít příští hodinu. Já si myslím, že je dobré nechat děti trochu v nejistotě, jsou pak překvapené, co jsem jim přichystala a mohou se více těšit, co jim připravím za program. Na konci se snažím o zhodnocení hodiny, jaká byla atmosféra a upozornit na věci, které by se mohly zlepšit, přesto chci, aby poslední slova zněla pozitivně a děti odcházely nabitě dobrou energií.

„Obecná struktura schůzky nemůže být dogmatem. Vedoucí tvořivě přizpůsobuje metodiku a obsahovou náplň cílům, kterých chce dosáhnout.“²³

Po každé schůzce si vedu zpětnou reflexi činnosti, mé pocity, co lze zlepšit, nebo naopak, co třeba úplně vynechat, dále pak pocity dětí. Je to důležité pro můj další rozvoj a pro další moji práci v pedagogické oblasti. Tyto sebereflexe jsou pro mě velmi důležité. Je dobré číst je s odstupem času, potom vidím zřetelněji, jaké změny nastaly, nebo zda se nic nezměnilo.

²³Tamtéž, s. 101.

6 Plán činnosti, popis činnosti

Tato kapitola se bude zabývat jednotlivými hodinami podrobněji. Mezi nejdůležitější považuji cíle a také cestu, jak se jich snažím efektivně dosáhnout. Dalším důležitým bodem je *Má reflexe*, kde je popsáno shrnutí hodiny, je to důležité pro moji další činnost a můj osobní rozvoj. Vzhledem k počtu hodin, jsem se rozhodla vybrat z každého měsíce jednu hodinu a tu podrobněji popsat. Vybraná hodina je hodina, která nejvíce zaujala děti a také mě.

6.1 Říjen

V první polovině bych se ráda soustředila na seznámení kolektivu pomocí seznamovacích her. Dále pak bych s dětmi začala pracovat na ekologickém projektu, který bude využívat hlavně kreslení a malování. Tento projekt by měl probíhat celý říjen.

6.1.1 Seznamujeme se

První hodina není ještě zcela zaměřena přírodovědnou zájmovou činností, přesto si myslím, že je důležité, abych se o ní ve své práci zmínila.

- **Obecné cíle činnosti:**

Poučení o bezpečnosti a požární ochraně a zapamatování nejdůležitějších zásad, seznámení skupiny pomocí seznamovací hry a kreativního projektu, navození příjemné tvořivé atmosféry, rozvoj samostatnosti, zájem o život druhých a poznání jejich já.

Tato hodina je první a nezávazná. Děti mají ještě možnost změnit svůj výběr, kam budou chodit pravidelně. Od této hodiny očekávám, že pomocí seznamovacích her a icebreakrů děti zaujmu natolik, aby se pro Včelky rozhodly, jako pro zajímavý kroužek, který by mohl odpovědět na jejich otázky a obohatit tak jejich znalosti o přírodě a zdokonalení výtvarných technik.

Abych se vyhnula pouhému přečtení pravidel, které děti moc neposlouchají, rozhodla jsem se pro společné vytvoření pravidel bezpečnosti a společného chování, které budou napsány jímý a jejich jazykem, kterému rozumí, a tak je budou lépe dodržovat a lépe pamatovat. Toto praktikujeme na každé akci (Příměstské tábory, S polštářkem na domeček) Myslím, že je to pro děti zábavnější forma, než pasivně poslouchat vychovatele, zatím mám jen kladné zkušenosti. Děti, když se aktivně zúčastňují, lépe si pamatují. Dále je mým cílem, aby si děti zapamatovaly jména svých nových kamarádů, se kterými budou nyní každý týden trávit svůj volný čas.

- **Zahájení schůzky:**

Nejprve se s dětmi pozdravím a představím se. Protože jsem objevila mezi dětmi známe tváře, byla jsem velmi ráda, protože dvě děti navštěvovaly tento kroužek již v minulém roce, což mě velice potěšilo, že si i letos zvolily Včelky, jako součást svého volného času, který chtějí smysluplně využít. K zahájení patří zapsání docházky do deníku. Celý říjen se do deníku nezapisují jména, ty se píšou na jiný papír, který je vložený do deníku. Dokud nemají děti zaplacený kroužek, nezapisují se do deníku. Od listopadu je již zavedený jmený seznam. Při zahájení jim sdělím, jak bude hodina probíhat, na co se mohou těšit, tím volně přecházím k vytvoření atmosféry.

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Protože některé děti znám, poprosila jsem je, aby dětem vyprávěly, co si pamatují z loňského roku Včelek, co je nejvíce bavilo, co z věcí, které se naučily využily, nebo rozšířily dál. Což je i pro mě zpětná vazba.

- **Motivace činnosti:**

Děti motivuji průběžně pochvalou, pokud při hře řeknou správné jméno. Odměnou je zapamatování jmen svých nových kamarádů. Děti dále motivuji tak, že i já se zúčastním hry, což považuji za velmi pozitivní, pokud se vedoucí aktivně zapojuje do kolektivu. Zapojuji se ve výtvarné činnosti a při seznamovací hře.

- **Vlastní činnost:**

1. Tvoření pravidel (Příloha I.)

Cíl: Rozvoj spolupráce a vytvoření kompromisu, Rozložení textu na velkém formátu papíru, Jak pracovat s velkou plochou

Výtvarné techniky: Malba, písmo

Pomůcky: Bílý papír (formát A3), tužky, prospisky, pastelky, voskovky, fixy, zvýrazňovače, guma, ořezávátko

(Je velmi důležité mít připravené všechny pomůcky, které budeme potřebovat, hlavně z časových důvodů, proto mám vždy dobře promyšlené, co lze využít a všechno vždy připravím před začátkem hodiny)

Popis činnosti:

S dětmi jsme začala nejprve mluvit o škole, zda jsou nějaká pravidla, která znají ze školy a mohly bychom je využít i jako pravidla na zájmovém útvaru, který se liší tím, že tato činnost je dobrovolná. Děti měly samozřejmě spoustu nápadů a návrhů. Nejdříve jsem je sepsala já, tak aby byly správně formulované, a potom je děti začaly přepisovat na velkoformátový papír, abychom si mohly tato pravidla vyvěsit v klubovně a měli jsme je celý rok v dohledu. Děti použily k vytvoření informační tabule malbu a text. Zvolily velká písmena z důvodů čitelnosti. Dále jsem přemýšlela, jak zapojit dítě předškolního věku, které ještě neumí číst ani psát. Protože značky také vyjadřují slova, rozhodla jsem se, že ke každému pravidlu vytvoříme i nějaký výstižný symbol, kterému budou rozumět všichni.

2. Rychlejší vyhrává

Cíl: Naučení a procvičení jmen, strategické myšlení, zlepšení komunikace ve skupině

Pomůcky: deka

Popis činnosti:

Tato hra je velice zábavná a pro děti velmi přínosná, děti se rozdělí na polovinu, nezáleží na věku ani na pohlaví. Každý tým si sedne na zem a mezi ně se

pověsí deka. Z každého týmu se vybere jeden hráč, který si sedne za deku tak, aby až se deka shodí, bylo jasné, kdo je ve hře. Tito dva hráči mají za úkol, co nejrychleji vykřiknout jméno svého protihráče. Kdo vykřikne jméno první a správně, vyhrál. Vyhrál osobu, která byla na druhé straně, a proto se musí přidat do jeho týmu. A tak se pokračuje dál, děti se střídají, dokud tým nezíská všechny hráče na svou stranu.

3. Mé srdce, mé já!

Cíl: Představení sebe a svého srdce, komunikace s ostatními, prezentace

Výtvarné techniky: kresba a malba, koláž

Pomůcky: červené papíry A4, tužky, prospisky, pastelky, voskovky, fixy, zvýrazňovače, guma, ořezávatko, tempery, štetce, kelímky, vodové barvy, voda, nůžky, barevné papíry, obrázkové děrovače

Popis činnosti:

Děti mají za úkol pomocí malby a kresby představit své srdce a své já ostatním dětem a mně, abychom si vytvořili o novém kamarádovi představu, jaký je uvnitř. Pro mě, jako pro pedagoga, jde spíše o poznání jejich výtvarné vyspělosti a morální a psychické vyzrálosti. Snažím se pomocí tohoto výtvarného projevu zjistit, s jakými dětmi budu dále pracovat, a tak vytvořit program, který jim bude bližší. Každý pojal téma po svém a byla jsem zvědavá, jak dopadne prezentace. Každý dostal na konci hodiny minutu, aby své dílo představil a tím představil i sebe. Děti samy začaly klást doplňující otázky, což mě překvapilo, ale hodnotím to jako velmi kladné, protože děti měly zájem o druhé, což bylo mým cílem.

- **Závěr schůzky:**

Na závěr schůzky jsme nejprve uklidili klubovnu. Chtěla jsem znát názor dětí, jaká byla dnešní hodina, zda se těší na příště a také, co si z dnešní hodiny odnášejí. S dětmi jsem se rozloučila a poslala domů. Některé děti chodí domů samy, pro jiné si chodí rodiče. Před zahájením kroužku, jsem se s rodiči domluvila, kdo bude chodit sám.

Děti, které nechodí samy, čekají na hruškách, kde si je vyzvedávají rodiče. Při odchodu mi musí nahlásit, že odcházejí, aby za ně rodiče mohli převzít zodpovědnost.

- **Má reflexe:**

Vzhledem k tomu, že to byla první hodina, byla jsem trochu nervózní. Vždy jsem velmi napjatá, které děti přijdou na první hodinu. Hra s dekou splnila má očekávání, děti se bavily a naučily se zábavnou formou svá jména, považuji to za základ dobrého kolektivu. Na praxi v družině se mi stalo, že se děti oslovovaly příjmením, což mi přišlo jako negativní projev ve skupině. Myslím, že pokud se lidé, děti oslovují svými jmény, případně přezdívkami, mají spolu lepší vztah, který nemusí být vždy kamarádský, ale alespoň není jejich vztah neosobní. Jsem velmi ráda, že se k sobě děti chovají přátelsky, proto doufám, že se mi s touto skupinou bude do budoucna pracovat velmi dobře. Jako selhání z mé strany považuji, že jsem nepromyslela, jak bude tvořit text dítě, které neumí psát ani číst. Naštěstí jsem v průběhu hodiny domyslela tvorbu symbolů, tak se efektivně využilo dítě, které by jinak nemohlo moc zapojit. Myslím, že pak si připadalo velmi důležité a něčím vyjimečné.

6.1.2 50 nápadů pro děti k záchraně Země

- **Obecné cíle činnosti:**

Tato hodina je inspirovaná knihou **50 nápadů pro děti k záchraně Země** od autora **Johna Javna**. Cílem hodiny je seznámit děti s touto knihou, budeme z ní číst, odpovídat na otázky, které jsou v knize, a tak přemýšlet o tom, jak lze pomoci Zemi. Je zde mnoho užitečných tipů a rad, jak dětem pomoci a snadnými kroky je dovést ke zlepšení chování vůči Zemi. Zadala jsem úkol, aby děti začaly přemýšlet, jak do toho zapojit, co nejvíce lidí i dětí. Mým cílem bylo, aby děti samy navrhly, že bychom mohli využít informačních letáků a plakátů, které by se mohly roznést po okolí.

- **Příprava před hodinou:**

V knihovně jsem našla knihu, které mě zaujala svým názvem (50 nápadů pro děti k záchraně Země), rozhodla jsem se jí použít na Včelkách. Knihu jsem nejdříve celou přečetla, abych se v ní lépe při hodině orientovala, a tak dětem nabídla trochu srozumitelnější a zkrácený obsah knihy.

- **Zahájení schůzky:**

Obvyklé zaspání do deníku. Počet přítomných 6 dětí. Podle počtu přihlášených (tzn.kdo má zaplaceno) se Včelky rozhodlo navštěvovat 6 dětí, což jsou všechny, které byly na první hodině)

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Dětem jsem oznámila, že jsem velmi ráda, že se rozhodly chodit na tento kroužek. A také, že děti, co jsou tu dnes, tak budou chodit již po celý rok. Což je potěšilo, protože se znají a při minulé hodině se ještě více seznámily a vytvořily tak velmi kamarádský kolektiv.

- **Motivace činnosti:**

Rozhodla jsem se na začátku hodiny přečíst dětem předmluvu knihy. Kniha dětem nabízí spoustu nápadů a návodů, jak Zemi pomoci. *„Tato knížka obsahuje plno věcí, které můžete udělat, abyste chránili naši planetu. Mnoho z nich je velká zábava, některé vyžadují práci. Některé vám poskytují i příležitost poučit vaše rodiče – a ne naopak, jak to obvykle bývá. Ale všechny vám ukážou, že můžete něco dělat. A v tom je ta síla, ta moc zachránit Zemi.“*²⁴ Nejvíce mě v této předmluvě zaujala zmínka o tom, že ač se děti při plnění úkolů baví a mohou zažít spoustu legrace a dobrodružství, je zde poznamenáno, že je k tomu potřeba práce, což vidím jako dobrý příklad. Pokud pracujeme poctivě přináší to výsledky, které jsou viditelné.

²⁴JAVNA, J., 50 nápadů pro děti k záchraně Země. s. 11.

- **Vlastní činnost:**

1. Četba, eko kvíz

Cíl: Přiblížení tématu a termínů, řešení problémů, najít správné řešení

Popis činnosti:

Kapitoly jsou krátké a stručné, přesto velmi výstižné. Nejprve položím otázku z testu, děti se pokusí odpovědět. Pak jim přečtu kapitolu, kde je odpověď vysvětlena. Potom s dětmi diskutujeme na dané téma (třídění odpadu, šetření energie).

2. Skicy plakátů (Příloha II.)

Cíl: Za pomoci kresby, malby a koláže přiblížit lidem problémy světa a předložit řešení

Výtvarné techniky: Kresba, malba, koláž

Pomůcky: Zelené papíry (A4), bílé papíry (A3), tužky, prospisky, pastelky, fixy, zvýrazňovače, guma, ořezávátko, nůžky, lepidlo, obrázkové děrovače

Popis činnosti:

Aby byly plakáty promyšlené a upoutaly pozornost, nejprve jsme s dětmi promyslely, jak by takový plakát měl vypadat. Potom děti své návrhy nakreslily na bílý papír formátu A3. Volím větší papír pro skicu z důvodu více variant. Pro samotné plakáty pak formát A4, protože nástěnky jsou malé, proto nechceme zabrat místo pro ostatní. Proto také volíme zelený papír pro samotné plakáty. Je to příjemná klidná barva. Nechtěla jsem použít nějakou pronikavou jako například žlutou nebo oranžovou, ač toto téma vyžaduje pozornost, přesto myslím, že zelená je barvou ekologie a je vhodné ji použít.

3. Presentace skic

Cíl: vystupování před kolektivem, prezentace svých myšlenek a svých návrhů

Popis činnosti:

Děti měly za úkol popsat všem dětem, co chtějí lidem těmito plakáty sdělit, a jakými obrázky toto sdělení doplnit.

- **Závěr schůzky:**

Na závěr schůzky jsem dětem sdělila, že příští hodinu budeme plakáty realizovat, v dalších hodinách bude následovat jejich roznesení a vylepení po okolí Netolic.

- **Má reflexe:**

Protože děti byly opravdu nadšené, že dělají práci, kterou uvidí i lidé z města a mohou je ovlivnit, plánuji i v dalších hodinách, využít tvorbu těchto plakátů, ale s jiným tématem. I já jsem měla radost, že děti program zaujal, takže i příprava, které jsem věnovala několik hodin, nebyla zbytečná. Z této hodiny mám velmi dobrý pocit, děti se něco nového naučily, hodina je bavila, poučila a poučí snad i obyvatele Netolic.

6.1.3 Reflexe Říjen

Celý říjen jsme se věnovali projektu o ekologii. Který byl inspirovaný knihou od Johna Javna (50 nápadů pro děti k záchraně Země). S dětmi jsme se do projektu pustili velmi s chutí, děti měly samy nápady, jak ještě vylepšit plakáty, kam je zanást, kde vylepit. S odstupem času lze tuto činnost hodnotit jako velmi přínosnou, protože nejen rodiče, ale i lidé z Netolic se informovali v DDM Netolice, kdo za tím stojí. Byli prý velmi překvapeni, že pouze 6 dětí vytvořilo tolik plakátů, které zaujaly nejen svým vzhledem a obrázky, ale také obsahem. Tuto odezvu příkládám tomu, že plakáty dělaly děti a tyto plakáty se liší od tišněných plakátů, které jsou dělané na počítači. Jsou prostě jiné a zajímavé. Proto do budoucna plánuji, že se tato plakátová akce bude opakovat. Bohužel jsem se i v jednom případě setkala s lidmi, kteří byli proti vylepení plakátu u jejich domu. Bohužel neznám jejich důvody. Někteří lidé jsou milí a vstřícní, bohužel o jiných se to říci nedá. Přesto doufám, že tito lidé alespoň trochu třídí.

6.2 Listopad

V kroužku, který se zabývá přírodovědnou činností, je listopad přímo stvořený k využití jeho krás. Listopad, listy, padání listů jsou nejlepší pomůckou k poznávání našich stromů. Proto byl listopad plný tohoto tématu. Vybrala jsem hodinu, při které jsme využili nasbírané listy k jejich poznávání.

6.2.1 Listy, stromy!

- **Obecné cíle činnosti:**

Cílem této hodiny je prohloubení poznatků o stromech a jejich listech, jejich poznání a pojmenování. Chci, aby si děti uvědomily, že každý list je jiný, že list má nějaký tvar, podle kterého poznáme, ze kterého stromu pochází. Proto využijeme obyčejnou tužku, kterou budeme kopírovat tvar a také vodové barvy, které budou kopírovat i barvy listů.

- **Příprava před hodinou:**

Listy jsme v předešlé hodině založili na vylisování do knih, před hodinou jsem je vyndala, abychom se nezdržovali jejich hledáním. Aby děti mohly stromy a jejich listy lépe poznávat, v předešlých hodinách jsme si na přírodovědné procházky vzali s sebou atlasy stromů, které jsou k zapůjčení přímo v DDM Netolice. Proto by mělo být pro děti snažší poznávat listy a stromy.

- **Zahájení schůzky:**

Při zahájení schůzky jsem zjistila, že se kroužku zúčastnily pouze 4 děti. Vzhledem k tomu, že jsem byla informovaná, že se dvě děti (setry - dvojčata) nezúčastní, nebylo to pro mě překvapení. Připravený program nebyl narušen malým počtem dětí.

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Protože děti byly pouze čtyři rozhodla jsem, že bychom mohly využít pro zpestření hodiny nějakou deskovou hru. Rozhodla jsem se pro hru „Umí prase létat?“. Tato hra je

o zvířatech a poznávání jejich specifických vlastností. Hra trvá cca. 10 minut, proto jsem ji zvolila na začátek pro vytvoření společné atmosféry, je zábavná, vtipná a poučná.

- **Motivace činnosti:**

Když s dětmi hrají nějakou vědomostní hru, používám jako motivaci sladkou odměnu. Nejsem zástáncem bonbónů, proto se snažím dětem nabídnout i něco jiného (brusinky, ořechy, křížaly) Vyhlášení Listového krále či královny.

- **Vlastní činnost:**

1. Otiskávání listů

Cíl: Příprava na druhou část hodiny, příprava čtyř obtisků pro hru, Děti musí znát a poznat listy

Výtvarné techniky: Otiskávání

Pomůcky: papíry bílé A4, štetce, kelímky na vodu, vodové barvy, temperové barvy

Popis činnosti:

Otiskávání listů není žádná novinka, přesto tuto techniku použijeme pro poznávání listů stromů. Děti mají za úkol obtisknout si 4 listy stromů, které samy znají a poznají jejich obtisk. K dispozici mají i atlasy stromů, aby obtiskly listy, které opravdu poznají. K otisknutí mohou použít vodové nebo temperové barvy. Děti by měly dodržet i barvy listů. Proto se také učí míchat barvy.

2. Poznej strom podle listu

Cíl: Poznat z obtisku listu název stromu, ze kterého pochází

Popis činnosti:

Aby si děti procvičily poznávání listů, rozhodla jsem se, že si mezi sebou zahrají hru, kde mají za úkol poznat, co nejvíce listů kamaráda. Za každý správně uhodnutý list, získávají bod. Na konci se body sečtou a vyhlásím Listového krále či královnu.

3. Prokreslování listu (Příloha III.)

Cíl: Uvědomnění si, že listy mají strukturu, poznávání pomocí hmatu

Pomůcky: bílé listy papíru, měkká tužka či pastelky, šátek, guma, ořezávátko

Popis činnosti:

Děti měly za úkol si nejdříve listy jen prohlédnout, potom si je mohly se zavázanýma očima prohmatat. Když zjistily, že každý list z jiného stromu má jinou strukturu, chtěla jsem jim ukázat, jak se dá využít tato struktura (žilkování) k tomu, abychom ho zobrazily na bílý papír pomocí tužky, aniž bychom ho malovali. Pro děti to byla novinka, ač jsem si myslela, že to budou znát. Proto jsem jim s prokreslováním pomáhala.

- **Závěr schůzky:**

Na závěr schůzky jsme si udělali malou výstavu našich obtisků a prokreslených listů. Zhodnotili jsme, jak se nám pracovalo. A nakonec proběhlo vyhlášení Listového krále a rozdání odměn.

- **Má reflexe:**

Na začátku hodiny jsem se obávala, že nebudou děti nadšené z toho, že budou otiskávat listy, přesto jsem doufala, že tato činnost neomrzí, a také proto, že je to spojené se soutěží o Listového krále či královnu. Hra, která procvičovala znalost listů stromů se mi osvědčila. Děti opravdu poznávaly, o jaký strom jde. Samozřejmě u těch, co jsou si podobné, to bylo těžké, přesto se děti velmi snažily, aby získaly, co nejvíce bodů. Nejvíce mě překvapilo, s jakým zájmem děti zkoumají se zavřenýma očima žilkování listů. Za své selhání považují, že jsem nepřipravila dostatek listů, na štěstí jsme jich za listopad nasbírali dostatek, proto nebyl nakonec problém jejich doplnění.

6.2.2 Reflexe Listopad

Koncem října a začátkem listopadu, kdy bylo krásné počasí, jsem s dětmi zavítala do nedaleké přírody, abychom si udělaly zásoby spadáných listů, kterých je teď všude kolem dostatek. Vycházky byly krátké (cca. 30 minut), protože DDM se nachází na okraji města, tak to není daleko do lesa ani do parku. Protože venku bylo příjemné počasí, rozhodla jsem se s dětmi hrát venku nějaké kolektivní hry. S blížící se zimou

jsem chtěla využít tyto slunné dny k pobytu venku. V listopadu jsme ještě podnikli vycházky do přírody, abychom nasbírali nějaký přírodovědný materiál, který bychom mohly v zimě využít. Nasbírali jsme šišky, kamínky, ulity, listy, bukvice, žaludy, kaštany apod. Tento materiál jsme pak, sušili a roztrídili do dřevěných bedýnek, abychom ho později mohli využít k tvoření.

6.3 Prosinec

V prosinci mám v plánu využít nadcházející svátky. Protože jsou děti plny očekávání, co jim nadělí Ježíšek, rozhodla jsem se, že jim přichystám malé překvapení. Je to překvapení v podobě návštěvy psa. Nejen, že s dětmi probereme, co takový pes potřebuje, jak ho chovat, jak si vybrat správnou rasu, ale protože se snažím využít k poznávání nějakou výtvarnou techniku, chtěla jsem, aby si psa namalovaly. Pes, kterého jsem přivedla, je zvyklý na děti a také splňuje požadavky, které má mít (očkování, klidná povaha). Ač jsem si zjistila, zda není nějaké dítě alergické, je tento pes vhodný pro alergiky, jeho srst je antialergická. (Kerry blue teriér)

6.3.1 Poznáváme nového kamaráda

- **Obecné cíle činnosti:**

Mým hlavním cílem bylo, aby děti byly překvapené. Proto jsem poprosila kamarádku, aby mi pomohla děti překvapit. Aby děti nezjistily, že je v DDM pes, kamarádka čekala i se psí návštěvou venku. Dále je cílem, aby se děti dozvěděly, jak takového psa chovat. Samozřejmě není mým cílem děti přesvědčit, aby si pořídily domů psa, ale aby poznaly, jakou péči pes potřebuje a pak případně zvážily, zda si ho mohou dovolit. Protože tento pes je velmi klidný, rozhodla jsem se ho využít k pozování, aby se ho děti pokusily namalovat.

- **Zahájení schůzky:**

Jsem velmi ráda, že se této hodiny se zúčastnily všechny děti, protože na jiném kroužku, by zřejmě neměly možnost využít živé pomůcky.

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Při navozování atmosféry jsem se s dětmi bavila o Vánocích, co si přejí pod stromeček. Potěšilo mě, že jedno z dětí si pod stromeček přeje právě psa, proto jsem se i já těšila, až přijde, jak budou děti reagovat.

- **Motivace činnosti:**

Dětem jsem sdělila, že za námi za chvíli přijde návštěva. Samozřejmě se pokoušely hádat, kdo by to mohl být. Nikoho nenapadlo, že by to mohla být návštěva psi. Což je celkem logické, že pokud očekáváme návštěvu, máme na mysli většinou člověka, proto děti hádaly, že přijde např. klaun, Ježíšek, čerti, myslivec, kouzelník nebo fotbalista.

- **Vlastní činnost:**

1. Setkání se psím kamarádem

Cíl: Seznámení s chovem a potřebami psa

Pomůcky: Kniha Koupíme si zvířátko?

Popis činnosti:

Protože děti reagovaly na překvapení velmi pozitivně, bylo jednoduché si s nimi povídat o tom, co pes potřebuje. Překvapilo mě, že psa mají pouze dvě děti ze šesti. Každý něco věděl o psech a chtěl se podělit se svými zkušenostmi. Mým cílem, bylo děti seznámit i s touto rasou, která není moc známá. V Netolicích jsou pouze dva psi této rasy.

2. Malování psa (Příloha IV., Příloha V.)

Cíl: Vyzkoušení si malování živého modelu

Pomůcky: Kniha Nauč se kreslit, Pes, pastelky, bílé papíry A4, guma, ořezávátko

Vím, že pro menší děti je lepší pokud malují štetcem, protože má větší plochu, ale bohužel si štetce a vodové a temperové barvy půjčil jiný kroužek, museli jsme použít pastelky.

Výtvarné techniky: Kresba, malba

Popis činnosti:

Před začátkem činnosti jsem dětem půjčila k nahlédnutí knihu Nauč se krelit. Tato kniha v několika krocích ukazuje, jak správně začít a dokončit kresbu, malbu. Protože byl pes klidný a ležel, mohly děti začít krelit. Práce jim trvala zhruba 25 minut. Výsledek je k vidění v příloze.

- **Závěr schůzky:**

Na závěr jsme se rozloučili s návštěvou. Ještě nám zbyla chvíle, abych se dozvěděla, jak se dětem líbila hodina, co jim přinesla. Děti se mě ptaly, co mají udělat, aby mohly také ve škole malovat psy a kočky apod. Dále se ptaly, zda mám na příště také připravené překvapení.

- **Má reflexe:**

Musela jsem si dávat pozor na časový harmonogram, protože diskuse o psech byla velmi bohatá, musela jsem ji ukončit, abychom se také dostali k dalšímu programu. Pro děti bylo nejtěžší nalezení místa, odkud budou psa malovat. Myslím, že to je způsobeno tím, že ležel, pokud by stál, bylo by zřejmě jednodušší ho zachytit, ale zase hrozí, že by se pes pohnul a dětem, by to ztížilo práci. Bylo velmi milé slyšet, že chtějí psa nebo i jiné zvíře do školy. Ve škole jsme také nikdy žádné živé zvíře nemalovali, přesto si myslím, že je to pro děti skvělý a nezapomenutelný zážitek. Proto jsem velmi ráda, že jsem na hodinu mohla přivést psa, protože od toho tady kroužek Včelky je.

6.3.2 Reflexe Prosinec

Protože prosinec patří mezi takové vyjímečné měsíce, i já jsem si pro děti připravila nějaké zpestření. Nejen návštěvu psa, ale také promítání filmu Příběh žraloka.

Samozřejmě jsme tento film s dětmi pojali jako výukový film, protože nabízí spoustu zvířat z podmořského světa, které bychom měli znát. Proto každý, kdo poznal nějaké zvíře, mohl zakřičet jeho název, pokud byl název správně, obdržel odměnu. Tento měsíc je sice kratší kvůli prázdninám, přesto si myslím, že prosincový program byl nabitý.

Při poslední prosincové hodině byly děti roztržité a neukázněné, přisuzuji to však vánoční náladě, proto jsem děti místo připraveného programu, vzala ven na krátkou vánoční procházku. Na náměstí byly ozdobeny stromky dětmi z mateřské školky, které jsme si prohlédli.

6.4 Leden

Protože venku nevládne zrovna nejpříznivější počasí a teplota v DDM nevystoupala výše než 5°C, vedení rozhodlo, že bude toto volnočasové zařízení zavřeno na dobu, než teplota stoupne na povolenou hodnotu. Protože je DDM postaveno z dřevotřískových desek, není snadné jeho vytápění. Ke konci měsíce teploty stoupají, proto je možné obnovit chod zařízení, a tak pokračovat v zájmové činnosti.

6.4.1 Poznej své tělo!

- **Obecné cíle činnosti:**

Cílem hodiny je poznání svého těla zblízka. Protože pro kroužek Včelky byl speciálně zakoupen mikroskop, rozhodla jsem se ho využít. Nejprve se naučíme, jaké části má mikroskop, a jak vlastně funguje, potom pomocí vytvořeného materiálu prozkoumáme zblízka části našeho těla.

- **Příprava před hodinou:**

Před hodinou jsem musela sestavit mikroskop, protože byl nový, ještě nepoužívaný, a tak vyzkoušet, zda funguje.

- **Zahájení schůzky:**

Zřejmě z nedostatku informovanosti se kroužku zúčastnily tři děti, což je minimální počet pro zahájení hodiny.

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Protože se po dlouhých prázdninách děti do DDM těšily, byla nálada výborná, ačkoli nás nebyl plný počet. Při činnosti, kterou máme na programu, není nízký počet dětí žádnou překážkou, ba naopak je to možná plus.

- **Motivace činnosti:**

Samotnou motivací je již zmínění mikroskop. Děti se s ním setkaly již doma, kde zřejmě využily předem připravené preparáty. My si vytvoříme své vlastní.

- **Vlastní činnost:**

1. Seznámení s mikroskopem

Cíl: Naučit se pracovat s mikroskopem, znát jeho části, jak funguje

Pomůcky: Mikroskop s příslušenstvím, nůžky

Popis činnosti:

Nejprve jsem dětem popsala jakou funkci má mikroskop, bohužel jsem chtěla využít i lupy, ale bohužel nejsou součástí vybavení DDM. Děti si mohly prakticky vyzkoušet pozorování pomocí mikroskopu na předem připraveném preparátu. Když se děti naučily, jak zacházet s mikroskopem začali jsme připravovat preparáty.

Každý dostal čtyři podložní sklíčka, dvě na preparát a dvě na přiklopení vzorku. Protože téma hodiny je „Poznej své tělo!“, děti mohly využít své vlasy, nehty, řasy, chloupky apod.. Samozřejmě jsem dětem pomáhala s odebráním vzorku.

2. Skicování pozorovaných vzorků (Příloha VI.)

Cíl: Přenesení obrazu z mikroskopu na papír

Výtvarné techniky: Kresba

Pomůcky: Tužka, bílý papír A4, guma, ořezávátko

Popis činnosti:

Nejprve jsem se ujistila, zda mají děti obraz ostrý, zda vidí to, co vidět mají. Aby si děti mohly domů odnést své poznatky, a tak lépe rodičům vysvětlit, co dnes dělaly, chtěla jsem, aby si každý vzorek naskicovaly tak, jak to vidí v mikroskopu.

- **Závěr schůzky:**

V závěru jsme porovnávali výsledky, zda každý viděl stejné, podobné, a nebo odlišné věci.

- **Má reflexe:**

Zjistila jsem, že využití mikroskopu je pro děti velmi přínosné, neboť 2 děti doma mají mikroskop, ale bohužel neví, jak s ním pracovat. Proto jsem velmi ráda, že kroužek jim poskytne návod, jak ho efektivně využít. Případně děti mohou naučit své rodiče, jak ho používat, jaké lze používat preparáty. Jako své selhání považuji, že jsem si dopředu nezjistila, zda v DDM jsou lupy, které jsem chtěla také použít. Nenapadlo mě, že lupy nejsou standartní výbava, jako je například míč. Z tohoto důvodu jsem požádala vedení, zda by bylo možné nějaké lupy zakoupit. Účast na kroužku nebyla vysoká, protože bylo DDM nějaký čas zavřené a Včelky jsou v pondělí, proto přisuzuji malou účast neinformovanosti rodičů a dětí. Spoléhala jsem na vedení, že zařídí, aby byli všichni informovaní. Bohužel mě nenapadlo, že jsem rodičům mohla napsat nebo zavolat sama, protože mám na ně také kontakt. V této hodině mě nejvíce zaujalo, jak byly děti soustředěné a velmi je zajímalo, co vidí pod mikroskopem. Kladly zajímavé otázky k tématu, proto usuzuji, že se jim hodiny líbila.

6.4.2 Reflexe Leden

Leden zrovna nepatřil mezi nejpříjemnější měsíce. Nemyslím to z důvodů zájmové činnosti jako takové, ale bohužel hodiny byly narušeny tím, že v DDM byla zima a museli jsme přitápět elektrickými kamny, která zrovna nepatří mezi nejtíšší zařízení. Proto byla narušena jinak klidná atmosféra hodin. Samozřejmě se s tím nedá

nic dělat, proto jsem dětem vysvětlila, že je lepší trochu hluku, než být nachlazení. Použití mikroskopu bylo velmi přínosné, v dalších hodinách se děti ptaly, zda ho ještě někdy budeme používat. Je zřejmé, že pokud se děti takto zajímají o tuto činnost, je vhodné ho používat i při jiných hodinách. S použitím mikroskopu jsem měla ze začátku malé obavy, protože mikroskop je připojený k elektrické energii, přesto jsem se rozhodla ho využít. Děti si uvědomovaly nebezpečí a chovaly se ukázněně. V lednu jsme se ještě věnovali výrobě krmítka pro ptáky, které myslím dopadlo na výbornou. Děti vždy po kroužku donesou do krmítka krmení pro ptáky. Krmítko jsem z velké části připravila již doma, děti ho pak ozdobily ze zásob, které jsme si nasbírali na podzim. (Příloha VII.)

6.5 Únor

S blížícím se jarem jsem se rozhodla, že se v únoru budeme věnovat zvířatům. Připravila jsem různé kvízy a poznávací hry, ale nejvíce děti zaujalo tvoření zvířátkového pexesa, které teď patří mezi jejich nejoblíbenější hry, a tak si jeho hraním krátí čas na hruškách.

6.5.1 Zvířátkové pexeso

- **Obecné cíle činnosti:**

Nejprve s dětmi prohledáme malou knihovnu, která je součástí kabinetu, do kterého nemají jindy možnost nahlédnout. Cílem je, aby se pokusily zorientovat, kde se jaké knihy nalézají. Při tvorbě pexesa procvičení názvů zvířat a jejich poznávání. Pokusit se nakreslit stejné zvíře dvakrát.

- **Příprava před hodinou:**

Před hodinou jsem dětem nastříhala čtverečky pexesa. Z důvodů, že tato činnost je pro děti náročná a zabrala by nám značnou část hodiny, kterou lze využít efektivněji.

- **Zahájení schůzky:**

Všechny děti jsou přítomné. Při zahájení dětem sdělím, co je dnes na programu činnosti.

- **Vytvoření společné atmosféry:**

Když jsem dětem sdělila, co budeme dnes tvořit, začaly být netrpělivé a už chtěly začít pracovat. Tato tvořivá nálada je odpovědí, že činnost, kterou jsem si připravila, bude pro ně zábavná a budou ji dělat s chutí.

- **Motivace činnosti:**

Již téma hodiny napovídá, že zvířátkové pexeso nebudeme jen vytvářet, ale že si ho společně zahrajeme. Na což se děti začaly těšit, když jsem jim sdělila téma hodiny.

- **Vlastní činnost:**

1. Hledání knih

Cíl: Nalezení knih a encyklopedií, které bude vhodné využít.

Popis činnosti:

Děti jsem zavedla do kabinetu, kam nemají normálně přístup, zde jsem jim dovolila vybrat si knížky, které je zaujmou, a hlavně tam budou zvířata, která budou chtít namalovat jako pexeso. Tato činnost trvala celkem 15 minut. Vybrané knihy jsme si přinesli do naší klubovny, kde jsme si je začali prohlížet a vybírat zvířata, která použijeme při tvorbě pexesa.

2. Tvoření pexesa

Cíl: Vytvoření pexesa, které pak bude možno hrát, malování stejného obrázku dvakrát

Výtvarné techniky: Kresba, malba

Pomůcky: Pastelky, tužky, voskovky, guma, ořezávátko

Popis činnosti:

Každý měl spoustu nápadů, co bude malovat, musela jsem dohlédnout, aby se nějaké pexeso neobjevilo dvakrát. Děti se inspirovaly knihami, které si přinesly z knihovny (Pestrá příroda, Ryby v našich vodách, Velká obrazová všeobecná encyklopedie)

3. Hrajeme pexeso (Příloha VIII.)

Cíl: Vyzkoušení, zda je pexeso hratelné, procvičení názvů zvířat a informací o nich

Popis činnosti:

Nejprve jsme si vysvětlili pravidla hry, protože každý hraje pexeso jinak. Potom jsme začali hrát, hrála jsem s dětmi, jsou velmi rády, když se s nimi zapojím do jakékoliv činnosti. Každý, kdo získal pexeso, musel o daném zvířeti říci několik slov.

- **Závěr schůzky:**

Děti si chtěly odnést pexeso, které namalovaly, musela jsem jim vysvětlit, že pokud ho budou chtít ještě někdy hrát, musí ho nechat v DDM. V závěru jsme si povídali o tom, kdo získal nejvíce pexes, a jak mu hra šla, kolik informací věděl o zvířatech, která byla pravdivá.

- **Má reflexe:**

Hodina probíhala dle očekávání. Velmi mile mě překvapilo, že se děti nehádaly, kdo bude co malovat. Myslela jsem si, že se budou děti hádat o psa nebo koně, přesto se domluvily a nevznikl žádný konflikt. Pexeso splnilo má očekávání, děti pocvičily názvy zvířat a informace, které o nich věděly, což bylo cílem hodiny. Dalším cílem bylo jeho vytvoření. Vytvoření hratelného pexesa, tím myslím, že dvojice pexesa si byly podobné, proto se snadno poznala stejná dvojice. Informace o zvířatech nebyly vždy pravdivé, proto jsem na konci hodiny, ještě některé informace zopakovala, aby si děti zapamatovaly pouze správné odpovědi.

6.5.2 Reflexe Únor

Únor byl věnovaný zvířatům, cílem bylo, aby si děti rozšířily poznatky o zvířatech, proto jsem pro ně připravila kvízy a různé doplňovačky. S dětmi jsem v minulém roce koukala na přírodopisné dokumenty, ale bohužel se mi neosvědčily, jsou dlouhé a sdělují mnoho informací, které si děti napamatují. Tyto dokumenty jsou vhodné pro vyšší věkové kategorie. Při hraní pexesa dětem nedělalo žádné problémy

o nich říci několik slov, proto soudím, že kvízy, doplňovačky a encyklopedie, které jsme používali, byly dobře zpracované. Občas se stalo, že někdo něco spletl, proto jsem na konci hodiny, ještě zopakovala a upřesnila některé informace. Zjistila jsem, že děti mají rády knihy, vyvrátily mi tak představy o tom, že děti nerady čtou. Nevím, zda je to jen tato skupina, nebo je to jen světlá výjimka.

Závěr

Cílem této práce byl představení nového zájmové útaru v Domě dětí a mládeže v Netolicích. Pokusila jsem se nastínit, co vše je možné při této zájmové činnosti využít. Rozhodla jsem se o spojení dvou zájmových útvarů a to, přírodovědné zájmové činnosti a esteticko-výchovné zájmové činnosti, se zaměřením na výtvarnou činnost. V práci se zabývám konkrétními příklady, které jsou popsány dopodrobna.

Nejzásadnější bylo vymyslet, jaký zájmový útvar chybí v nabídce DDM Netolice, kterým bych mohla oslovit děti. Protože se v nabídce z přírodovědné oblasti vyučuje pouze rybářský kroužek, rozhodla jsem, že by chtělo tuto mezeru vyplnit. Proto vznikl kroužek Včelky, kterému je věnovaná tato práce. Samozřejmě se tato práce věnuje cílům zájmové činnosti, které jsem se pokoušela naplňovat skrze přírodovědnou a esteticko-výchovnou činnost. Jde o spojení a využití těchto dvou činností. Činnosti, které jsem s dětmi dělala, vždy směřovaly tímto směrem. Hlavní částí je přírodovědná činnost, která je doplněna výtvarnými technikami. Cílem DDM Prachatice je hledání nových trendů v oblasti zájmového vzdělávání a jejich zařazení do nabídky, proto i nový kroužek splňuje cíle střediska.

Vzhledem k tomu, že žádné dítě nepřestalo Včelky navštěvovat a děti vždy odcházely domů s dobrou náladou, mohu říci, že byly spokojené s programem. Jako velmi kladné považuji ohlasy rodičů, které si vyzvedávají děti, protože mi vždy říkají, co jim doma vyprávěly. Děti mají širší rozhled a spoustu věcí si pamatují, což je jeden z cílů mé práce. Z dlouhodobého hlediska mohu i já říci, že děti, které navštěvovaly kroužek v loňském roce, si pamatují spoustu věcí, proto se snažím činnosti z loňského školního roku neopakovat.

Jeden z obecných cílů zájmového vzdělávání je o ochraně životního prostředí. Nejen, že ochrana přírody je cílem přírodovědné činnosti, ale také cílem zájmového vzdělávání, ze kterého vychází.

Mezi mé další cíle patří různorodost kroužku. Každý měsíc se snažím, aby bylo téma úplně jiné. Inspiruji se z mnoha stran, což přináší kroužku pestrost. Včelky mají široký okruh témat, z důvodu široké věkové kategorie. Pokud by se děti chtěly v budoucnu více specializovat, což je přirozený vývoj, mohla bych se pokusit, podle zájmu dětí, otevřít i jiné zájmové útvary. Například botanický kroužek.

Včelky patří mezi pravidelnou zájmovou činnost, proto je v této práci popsáno pouze několik měsíců, přesto se pokusím na závěr ještě shrnout, jaké plány mám v příštích měsících. Protože se již blíží jaro, které v přírodovědné oblasti znamená mnoho nového, rozhodla jsem se, že budeme s dětmi trávit více času venku, tedy pokud to počasí dovolí. Tyto přírodovědné vycházky budou samořejmě s podtextem výtvarné činnosti.

Tato práce by mohla do budoucna pomoci mým kolegům, kteří by se také chtěli věnovat spojení přírodovědné a výtvarné činnosti.

Seznam použitých zdrojů

Tištěné publikace:

- HÁJEK, B. PÁVKOVÁ, J.; HOFBAUER, B. *Pedagogika volného času 3.aktulizované vydání*. Praha: Univerzita Karlova, 2003. ISBN 80-7290-128-1.
- JAVNA, J. *50 nápadů pro děti k záchraně Země*. Praha: Český svaz ochránců přírody, 1991. ISBN nevedeno.
- Bém, J. *Koupíme si zvířátko?*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. ISBN nevedeno.
- CURTO, R. *Nauč se kreslit*, Praha: Euromedia Group, 2008. ISBN 978-80-242-2132-8.
- HUGHES, J. *Velká obrazová všeobecná encyklopedie*, Praha: Václav Svojtka & Co., 1999. ISBN 80-7237-256-4.
- LUSK, S., BARUŠ, V., VOSTRADOVSKÝ, J., *Ryby v našich vodách*, Praha: ČSAV, 1983. ISBN nevedeno.

Internetové zdroje:

- DDM – PRACHATICE.CZ. *Dům dětí mládeže, Prachatice, Ševčíkova 273*, [online] 2012 Dostupné na WWW: < <http://www.ddm-prachatice.cz/>>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha I. Tvoření pravidel
- Příloha II. Skica plakátu
- Příloha III. Prokreslený list
- Příloha IV. Model
- Příloha V. Výsledný obrázek
- Příloha VI. Vlas
- Příloha VII. Krmítko
- Příloha VIII. Hrajeme zvířátkové pexeso

Všechny přílohy jsou pořízeny v DDM Netolice. Děti nejsou foceny z důvodu zachování jejich soukromí.

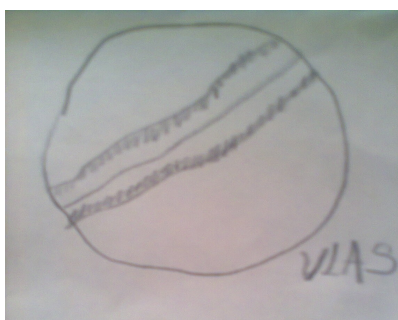
Příloha III.

Příloha IV.

Příloha V.

Příloha VI.

Příloha VII.

Příloha VIII.

ABSTRAKT

BLAŽKOVÁ, D. Využití výtvarných technik v zájmové přírodovědné činnosti. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce I. Kovářová.

Klíčová slova: Dům dětí a mládeže, zájmová činnost přírodovědná, zájmová činnost esteticko-výchovná, cíle zájmového vzdělávání, struktura zájmového útvaru, propojení přírodovědné a esteticko-výchovné zájmové činnosti

Práce se zabývá spojením zájmové přírodovědné činnosti a esteticko-výchovné zájmové činnosti, jak využít výtvarné techniky k poznávání přírody. Jaké výhody má tento zájmový útvar, který je nový v nabídce DDM Prachatic, oddělené pracoviště Netolice. Práce popisuje charakteristiku zájmového útvaru po strukturové stránce a cíle zájmového vzdělávání. Jsou zde popsány hodiny, které byly za měsíc říjen, listopad, prosinec, leden a únor považovány za nejpřínosnější a nejzajímavější ze stran dětí i ze strany mé. Na konci práce je shrnuto, jaké cíle jsem si stanovila, zda se mi je podařilo dosáhnout, a jak by mohly Včelky vypadat do budoucna.

ABSTRACT

Use of the art techniques into the natural - scientific leisure activity.

Key words: natural-scientific leisure activities, educational-aesthetic leisure activities, goals of education through hobby activities, structure of the hobby department, connecting natural-scientific leisure activities to educational-aesthetic leisure activities.

The work deals with the combination of natural - scientific leisure activities and aesthetic - educational leisure activities, how to use art techniques to discover nature. What are the advantages of the hobby department which is new in the menu of DDM Prachatice, Netolice is separated workplace. This work describes characteristics of interest for the department and site objectives Structuroscopes interest education. It describes lessons that were in October, November, December, January and February considered as the most valuable and interesting according to the meaning of the children and me. At the end of the work is written what goals I set, if I managed to achieve and how could Včelky be organized during the future.